

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

IVRIS CANONICI|| SEV PONTIFICII|| PARTITIONES,||

Grégoire, Pierre

[Frankfurt], 1595

VD16 G 2996

10 De furtis & raptoribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63677)

rum, eodem tit. In iuriarum (inquit) actio A
 quæ ex conuitio nascitur, in hæredes
 non est reddenda, sed neque hæredi;
 non enim in bonis est ante litem contesta-
 tam; ideo non transfertur. l. iniuriarum,
 actio, 28. eodem titulo. atque dictum cum
 ratione refert. *Mœcianus Iurisc. consult.*
 in l. penales actiones, 32. ad legem Falcid.
Pandect. libro 35. titulo 2. Et in l. 1. de
delict. libr. 47. Pandect. titulo 1. Ubi tamen
 notandum, exsecutionem quorundam de- B
 lictorum, ad hæredes peruenire posse, Et ita
 hæredem habere actionem legis Aquilia
 pro damno scilicet resarciendo; iniuria-
 rum non habere. ut l. 23. §. 8. Et l. 36. §. 1.
 ad legem Aquil. Conueniuntur Et ante
 litem contestatam hæredes iniuriam dan-
 tis Et delinquentis, in quantum ad eos per-
 uenerit; ne alieno scelere ditentur, post li-
 tem autem contestatam moriuis reis, in
 solidum, l. vnica, ex delictis defuncto. in C
 quantum hæredes teneant. lib. 4. C. tit. 17.
 §. non autem, de perpetuis Et tempora. a-
 ctio. l. constitutionibus, 33. l. sciendum,
 §. 8. de actio. P.

i ca. sillic, 23. quest. 4. exemplo inquit diuina
 clementia, quæ dimissa semel peccata in
 ultionem redire non patitur. ca. diuina, de
 pœni. distinct. 4. cap. de his criminib. de
 accusat. ca. prohibentur, 2. quest. 1. facit
 §. fin. de iniur. leg. non solum, 11. eodem
 titu. P. Et qui iurauit se non accusaturum,
 non potest accusare, cap. veniens, de accu-
 satio. Est generalis regula, actionem se-
 mel in perpetuum extinctam, non posse re-
 uiscere. l. qui res. 9. §. arcam, de salut. P.
 l. 27. §. 2. de pact. P. l. 10. §. 9. in fine, de in-
 rem verso, cum simil.

k ca. hi qui, 14. quest. 6. ca. reos, 23. quest. 5.
 Ideo persone ecclesiastica, non debent te-
 mere ab executorib. iustitia eripere reos, E
 sed si male eos iudicatos existiment possunt
 pro eis appellare, aut intercedere, l. additos,
 C. de episcopa. audien. facit quod notat
 Archidiacono. in can. cum homo, 23. qua-
 stione 5.

DE FVRTIS ET
 RAPTORIBVS.
 TIT. X.

a De furtis agitur lib. 5. decretalium tit. 18. in de-
 creto pluribus in locis; ut in can. pro maiori par-
 te, 14. quest. 5. ca. fin. 14. quest. 6. Et alibi; Et in
 Pandectis libr. 7. titu. 2. Et lib. 6. C. Iustitiani
 tit. 2. Et lib. 4. Institutio. iuris ciuil. tit. 1. lib. 15.
 ecloga Basilicorum tit. 2. Et lib. 6. tit. 5. de specia-
 bus furorum, titulo, nauis, caupones, stabularii
 ut recepta restituant. lib. 4. P. tit. 9. si familia
 furtum fecisse dicatur. lib. 47. titu. 6. arborum
 furtim casarum. lib. eod. 47. P. tit. 7. Et de abi-
 geis, titu. 14. ut Et Codice lib. 9. titu. 37. de furi-
 bus Balnearis lib. 47. P. titu. 17. Et sequent. de
 effractoribus Et expilatoribus, Et ad legem In-
 liam peculatus. lib. 48. P. tit. 13. Et li. 9. C. tit. 28.
 Et nos lib. 37. synagm. iur. per totum.
 b De raptoribus incendiariis, Et violatoribus ec-
 clesiarum, agitur lib. 5. decretalium titu. 17. ca.
 quicumq. 12. quest. 2. ca. de viro nefando, eod.
 Et alibi apud Gratianum, Et de crimine raptus
 tractatur, tota 36. quest. 1. tit. ad legem Fabiam,
 de plagiari. lib. 38. P. tit. 15. Et lib. 9. C. tit. 20.
 de vi bonorum raptorum lib. 47. P. titu. 8. Et lib. 9.
 tit. 33. Et 4. Institutio. titulo 2. lib. 60. ecloga Ba-
 silicorum tit. 17. de raptu virginum Et raptori-
 bus lib. 9. C. tit. 13. nouella Iustina. 143. Leonis
 35. Et apud nos lib. 38. synagm. iuris tit. 8.

CAPVT I.
 Furtum quid.

D Furtum, est contrectatio rei alienæ, vel
 vsus ipsius, inuito domino, a fraudu-
 lenta, Et lucri faciendi causa. c Pro furto
 reputatur omnis alienæ rei alienatio, vel
 vsurpatio vi & rapina. e Habitus & profu-
 re episcopus, bonorum ecclesiæ dilapida-
 tor. f Et qui non est legitime adeptus vel
 ingressus beneficium ecclesiasticum, g &
 qui percipit fructus beneficii, & non curat
 oues sibi commissas. h

SCHOLIA.

a c. dudum ecclesia, 54. de electio. ca. non
 furem, 7. quest. 1. §. furtum, autem, de
 obliga. quæ ex delicto nasc. apud Iustina.
 l. 1. §. furtum, de furt. P. Gellius lib. 11. ca.
 fin.

*fiua. Contrectatio rem esse mobilem, de qua
furtum fiat, innuit, qua tractabilis, utque
non sit proprietate immobilis, unde & fur,
παρὰ τὸ φέρειν, a ferendo; omitto reliquas
etymologias, de quibus alias diximus, lib.
37. synagmatis ca. 1. ubi explicamus etiam
finitionem. Sic furtum rei immobilis
non fieri quoque dicitur in l. verum est,
29. de furt. P. §. quod autem, de usucap.
Inuito domino fieri dicitur contrectatio
in furto, nam si eo volente fiat, vel si quis
putaret domino non inuito se possidere
cum iusta causa, non aliter furtum non
dicitur facere. l. si is qui rem, de furt. P. in
dubio autem, inuitus praesumitur domi-
nus, l. qui vas, §. vetare, de furt. P. etiam
si uiuens rem suam auferri non contradi-
cat, ratione metus, pudoris, vel verecun-
diae. l. penult. eodem titu. P. si tamen potue-
rit contradicere & noluerit, videtur con-
sensisse, cap. 3. error cui non resistitur, § 3.
distinctio.*

*b In fraudem facere videtur, qui non facit
quod debuit facere, l. in fraudem, 4. qua in
fraudem creditor. lib. 48. P. tit. 2.*

*c fraudulosa contrectatio facit furtum dis-
ferre ab aliis detentionibus rerum aliena-
rum, in quibus interuerti domini mens
non est, ut ait Aristot. 1. Rhetor. atq. ita
potest quis res alterius contrectare sine fur-
to, ut in l. falsus, 43. de furt. P.*

d ca. panale, 14. q. 5.

*e ut in praecepto non furtum facies, ca. mo-
retrices, 11. circa fi. 32. q. 4.*

f ca. sim. 10. quaest. 2.

g ca. relatum, de iure patro.

h ca. 12. tres personas, 23. q. 4.

CAPVT II.

- 1 Distinctio furtorum manifestum & non. E
- 2 Rapina, plagium, seductio virginum.
- 3 Inuasio, intrusio.
- 4 Sacrilegium.
- 5 Abigeatus.
- 7 Vjura.

Furtorū duo sunt genera, manifestum 1
& non manifestum; a fur manifestus
est, qui sine alia probatione nequit crimen
infiari; b non manifestus contra. c

Raptor inter fures manifestos est, vi ra- 2
piens, dolo malo & coactis hominibus.

d Rapina, vim & depraedationes conti-
net. e Et latrocinia terrestria & maritima

eorum, qui Christianos pro negotiatione
aut alias ob causas nauigio vectos, vel nau-

fragos, rebus suis spoliare praesumunt.

f Potest & raptor personarum qui & pla-
giarius contineri; g & qui verbis puellam

seducit, eam quoque rapuisse dicitur. h

Inuasio quoque rerum immobilium, 3
idem erit, quod rapina in mobilibus, i &
intrusio in beneficiis. k Species & furti sa-

crilegium, l quod est sacrae rei, vel non sa-
erae ex sacris locis subtractio, m commit-

titur & sacrilegium, si quis infregerit ec-
clesiam, vel quippiam circa eam intra 30.

passus diripiendo, vel inde auferendo; &
qui iniuriam vel oblationem rerum intu-

lerit clericis arma non ferentibus, vel mo-
nachis siue Deo deuotis, aliisque eccle-

siasticis personis; sicut qui aufert sacrum
de sacro, aut sacrum, de non sacro, vel non

sacrum de sacro. n 4

Item inter furta est peculatus, nempe
furtum pecuniae publicae, de principis aut

populi aetario. o

Est & abigeatus furti species, cum quis
data opera dispergit gregem & inde fura-

tur, p sunt & inter furta & rapinas, vsura
prohibitae. q

SCHOLIA.

a in §. furtorum, de furtis, apud Iustinia. l. 2.
eod. tit. P.

b fur manifestus dicitur, vel qui cum fura-
tur in ipso furto, vel in loco ubi furtum

fit, antequam egrediatur, aut qui postquam
egressus loco ubi furtum fecit, cum furto,

antequam illud detulerit quo destinaue-
rat deferre, deprehenditur. Neque inter-

est num fuerit deprehensus a domino rei,
vel a vicino, vel alio transeunte. d. §. fur-

torum, l. 3. 4. 5. 6. de furt. P. l. si quis in seruitute, 70. eod. tit. Manifestum dicitur, quod nulla tergiversatione celari potest, c. cum olim, 24. de verbor. significat. Et ideo nulla alia probatione indiget, ca. de manifesta, 2. quest. 1. Oportet autem in probatione deprehensum cum re, docere in dubio, cum contrectasse Et detulisse animo furandi, l. quamuis, 6. de furt. P.

c quod non est manifestum Et probatione indiget, d. §. furtorum, Et l. nec manifestum. 8. l. vulgaris, 2. l. is qui opem, 34. l. si quis ex domo, 54. de furt. P.

d d. l. 2. vi bono. raptor. P. lib. 47. tit. 8. ca. 2. de raptor. sine deprehendatur in rapina sine non, §. 1. de vi bonorum raptor. apud Iustina. lib. 4. tit. 2. dictus improbius fur. dict. l. 2. §. ceterum, vi bonor. rapt. P. Sed Et furari rapere est, l. si quis ex domo, de fur. P. Et raptor omnimodo furtum facit, ideo manifestus fur existimandus est, Et furti actione tenebitur, l. si vendidero, §. cum raptor, de furt. P.

e cap. 1. de raptorib. lib. 5. tit. 17.

f c. 3. de raptorib.

g siue rapiant mulieres siue pueros, ut his abutantur, vel de illis negotientur, c. in archiepiscopatu, de raptorib. c. 1. de fur. Raptus qui sciendus, frangit ve vi adhibita, vel eo animo, ut si prohibeatur, vim adhibeat. l. 4. §. solum, de incend. rui. Et nauis. ut capere est vi de manibus auferre, l. 4. ne quis eum qui in ius voca. est, vi eximat. P.

h ca. fin. 36. q. 1. persuadere enim plus est quam compellere, aut cogere sibi parere, l. 1. §. persuadere, de seruo corrupt. P. lib. 12. tit. 3. vide l. unicam, de rap. virgi. C. ubi Et raptus dicitur fieri Et volentis Et consentientis virginis, verum poena huius raptus convenientius tractatur cum stupro Et adulterio, aut cum plagio.

i §. quod non solum, vi bonorum raptor. apud Iusti.

k c. cum qui, de prebend. in Sext. Et qui per vim, vel illegitimo alio modo beneficia vel officia usurpant.

A l sacrilegium separatur ex loco unde furtum fit, Et ex re a furto, l. aut facta, 16. §. locus, de poenis, P. l. sacrilegi, 9. §. 1. ad leg. Iul. pecula.

m l. 45. Et dicta l. sacrilegi, 9. ad legem Iul. pecul. P.

n ca. 21. quisquis, 17. quest. 4. Et sic corrigitur l. diuus, ad leg. Iul. pecula. dum dicebat non sacrum de sacro sublatum, non esse sacrilegium.

B o l. 1. 2. 4. ad l. Iul. pecula. Peculatus definitur furtum, de re publica, Et in c. 3. quid ergo, 23. q. 4.

p l. 1. §. 1. Et l. 2. de abigeis. lib. 47. P. tit. 14.

q ca. si quis usuram, 14. q. 4. de quibus nos diximus supra lib. 3. tit. 5.

CAPVT III.

Quarum rerum furtum fieri dicatur.

C Furtum fit rei alienae non propriae, a si quis sciens rem alienam alienauerit; b vel sciens a non domino accepit, c si simulans se dominum, rem alienam accipiat; d si indebitum sciens accipiat. e Et in re modica perinde ac magna furtum fieri dicitur, maxime si voluntas adfit maiora furandi si inuenta fuissent, fit & vltus reru furtu, si alienum qui spia in suos vltus conuertat. g si re deposita quis vtatur h vel pignore, i si fullo vel sarcinator vestimentis polliendis vel sarcinandis datis, vtatur, k si fructuarius celandae proprietatis causa quid faciat, l si colonus post tempus conductionis fructus suscepit. m Quive re commodata ad alium vltum vel modum, quam commodata fuerit, inuito domino vtitur; n vel commodatam alteri commodaerit sine domino, o si suscipiens pecuniam alteri deferendam, sibi retinuerit, p si E quid etiam perditum, domino requirenti non restituatur, furtum fit, q

SCHOLIA.

a in dict. §. furtum autem, de obliga. qua ex delict. nasc. l. falsus, 43. §. qui alienum quid,

quid, de furtis, P. neque, κλιπτοι τῶν ἰωνῶν A
 nemo que sunt sua, furatur: ut ait Aris-
 tot. ethicor. 1.
 b l. alienum, 6. §. l. si seruum, 16. de fur. C.
 c lancilla, 12. C. de furt. l. seruus, 36. de
 condiēt. indebit. P.
 d l. si rem, 45. §. 1. §. l. si quis, 53. §. si fugiti-
 uum, de furt. P.
 e l. quoniam, 18. de condiēt. furtina, l. cum
 quis, 38. §. si debitorem, de solut. l. vulga-
 ris, 21. §. si is qui, l. falsus, 44. leg. si quis, B
 53. §. apud Labeonem, de furt. P.
 f inspiciunt enim magis voluntas furandi
 quam res, ca. fi. 14. q. 6. Et ita pro modica
 re agitur actione furti, §. gallinarum de
 rerum diuis. apud Iulii.
 g l. si pignore, §. 1. de furt. P.
 h l. si modo signatum depositum sit, & inui-
 to domino vel in scio depositarius utatur, l.
 si sacculum, 29. de positi. P. dict. leg. si pi-
 gnore.
 i d. l. si pignore, & §. furtum autem, de ob-
 ligatio. que ex delict. nascuntur.
 k l. fullo, 84. de furt. P.
 l l. inter omnes, 74. §. si seruus, de furt.
 m l. insciando, 69. §. si. eod. P.
 n l. qui re commodata, 78. de furt. P. §. pla-
 ne, de obli. que ex delict. nascunt. ut si quis
 equo in longius iter, quā datus fuerit, ut a-
 tur. l. qui iumenta, 40. de furt. P. exem-
 plum iudici huius apud Vale. Max. lib. D
 §. c. 2. Gellium lib. 7. c. 15.
 o d. l. si pignore, §. 1. de furt. P.
 p l. si, 7. C. de furt.
 q c. 6. si quid inuenisti, 14. questio. 5. l. si fal-
 sus, 43. §. qui alienum quid, de furt. P. sic
 fur inueniens, & retinens, nisi tollat in-
 uentum animo restituendi, vel proclama-
 tione facta non inueniat dominum, cui re-
 stituat, ut ibidem dicitur, vel si inuentum
 pro derelicto habitum fuit deperditum, E
 vel abiectum; quia furtum non fit eius rei,
 cuius non est dominus cui fiat, sicq. occu-
 pantis efficitur. l. 1. pro derelicto. P. l. qui
 leuanda, ad legem Rhod. de iact. P. l. 1. §.
 Scauola, si quis testamento liber esse iussus

fit, lib. 47. P. tit. 4. vide qua de rerum de-
 perditarum inuentione, & restitutione di-
 ximus lib. 20. syntagmat. iur. c. 3.

CAPVT IIII.

Qui furtum facere dicantur vel non.

Furtum non dicuntur facere filii fami-
 lias patri, serui dominis, ad hoc ut cum
 illis furti agi possit; quia non datur in eos
 actio, ceterum qui eis consilium opemve
 dant, quive furta eorum receperant, furti
 tenentur. a Furtū faciunt, qui beneficium
 ecclesiasticum sine legitima institutione
 occupant, & non intrāt per ostium, b qui-
 que beneficia, quæ per ademptionem alio-
 rum vacant, retinent. c Infra infantiam a
 pueris furtum fieri non potest, supra vero
 posse, ex animo eorum dici, & in illis ca-
 stigari, sed leuius quam in adultis & maio-
 ribus. d

SCHOLIA.

- C a l. eos, C. de fur. l. serui & filii, eod. in P. §. hō
 qui, de oblig. que ex delict. nascunt.
 b c. non furem, q. 1. ca. tres personas, 23. q. 4.
 ca. ordinationes, 1. q. 1. c. relatum, 21. de
 iure patr. lib. 3. tit. 38.
 c c. dudum ecclesia, 54. de elect.
 d c. 1. de delictis puero. lib. 5. tit. 33.

CAPVT V.

Consideranda in furto.

Dvobus maxime præcipuis concludi-
 tur furti speculatio, nempe conside-
 rata re subtracta, & voluntate seu animo
 furandi. Siquidem si alterum sine altero
 fit, non fit furtum pœnis forensibus obno-
 xium, a ita in re minima perinde ac ma-
 gna, furtum fit, dum animo furandi con-
 tractatur. b Consideranda & in furti pœ-
 nis, quæ in aliis criminibus castigandis &
 puniēdis animaduerti c mādantur, ut quā-
 titas, d qualitas delicti, e ætas, f scientia, g se-
 xus, h conditio delinquentis, i locus, k tem-
 pus, l quibus delictum committitur, ha-
 betur & rationum semel aut pluries quis
 furtum fecerit. m

Eeee

SCHOLIA.

- a** Sola enim cogitatio furandi, si ad actum non peruenit non punitur in foro contentioso. l. 1. §. 1. l. inficiendo depositum, 67. l. si quis uxori, 52. §. neque vero, de furt. P. ubi neque verbo neque scriptura quisquam furtum facit. Hoc enim inquit lex iure vitimur, ut furtum sine contrectatione non fiat, quare & opem ferre, & consilium dare tunc nocet, cum secuta est contrectatio. **B** adde l. 3. §. si rem, de acquir. possess. Cogitationis etiam delinquendi in hoc foro contentioso generaliter nulla poena, l. cogitationis, de poen. P. nec voluntates nude & inanes legibus aut poenis sunt obnoxia, ut ait Aul. Gellius li. 7. c. 3. nisi voluntas ad tentandum effectum, & actum quendam exteriorem, voluntatem firmatam declarantem, peruenit in grauioribus delictis, ut in l. si quis non dicam rapere, de episcop. & cleric. C. in l. vnica, si quacunq; praedictus potestate, vel ad eum pertinentes, ad subditarum iurisdictioni sua aspirare tentauerit nuptias. lib. 5. C. tit. 7. Quamquam in foro poenitentiali, & quod pertinet ad Deum, qui mentis occulta cognoscit, qui in ea voluntate est, ut si daretur ei occasio furandi, furaretur, fur vere est, ita intelligenda. l. fugitiuus est, 225. de verbo. sig. & ita etiam expresse declaratur in c. si propterea, 29. de poeniten. distinct. 1. Ex diuo Augustino, li. 50. homiliarum, homil. 28. & Theodorus Balsamus in c. 4. Neocesariane synodi quatuor peccatorum gradus tradit, postremam consummatam voluntatem & deliberatam facit.
- b** ca. fur autem, & ca. fin. 14. q. fin. & sicut ante dixi pro minimare agi furti potest, §. gallinarum, de rer. diuis. quamuis de dolo actio subsidiaria, non detur pro re minima, l. idem, de dolo. Poena tamen furti crescit vel minuitur pro modo quantitatis & qualitatis rei furata, pro modo furandi, & consuetudine furandi, vel pro geminatione furtorum.
- A c** Commendantur in iudicio haec circumstantia in c. sicut dignum, 6. de homici. c. si. 11. l. aut facta, 16. de poen. P.
- d** In quantitate plus est furari mille aureos, quam obolum, vel cautes: plus furari homines, quam iumenta, ut plus gregem, quam vnam ouem.
- e** In qualitate venit considerandum, num manifestum, vel non manifestum furtum sit, quorum diuerse poena, §. si. de oblig. qua ex del. nas. an plagium sit, an obligatus, an rei sacra, & e. an famis causa, an aliter, c. 2. de furt. an propter inopiam, ca. fraternitatis. 12. q. 2. Ita favore paupertatis si quis in extrema necessitate famis constitutus comestibilia surripuerit, vel nudatus necessitate, vestimenta, a furti poena tam in foro poli quam fori excusabitur, dummodo sibi sufficientem non excesserit quantitatem, ut in dictis iuribus, & c. discipulos, de consecratio. distinct. 5. & cap. fin. 25. quest. 1. ca. si quis, de furt. Archidia. ad ca. poenale, 14. questio. 5. quia tempore necessitatis omnia debent esse communia, ca. sicut hi, 47. distinct. gloss. fin. ad ca. sape, de resuuto. spolia. Traetat de his fuisse, & quando paupertas non excuset omnino a poena furti vel nullo modo, Cornelius Benincassius, lib. de priuilegiis paupertatis in 9. speciali, num. 20. & sequen. an cum armis, an sine illis, ut plus & puniatur latrones, obfides itinerum, grassatores, qui furca digni, l. capitalium, §. famosos, de poen. P. Item effrautores, qui fures grauiores & expilatores grauius puniuntur, l. §. 1. de effraetorib. & expila. lib. 47. P. titu. 18. si sint fures directarii aut saecularii, aut simplices in l. saecularii, 7. de extr. aora. crimi. lib. 47. P. tit. 11.
- f** consideratur aetas in l. impubere, 27. de fur. P. c. illud relatum pereque, 11. quest. 1. quamuis enim minores non suuentur omnino in delictis, l. 1. & 2. si aduersus delictum, C. l. auxilium, §. in delictis, de minoribus, 25. an. tamen in lenienda poena, consideratur aetas & animus minorum & delictum, ca. 1.

ca. 1. & 2. de delictis puero. l. 1. §. impuber. C. de falsa moneta. l. 1. §. impubes, & §. impuberi, ad senatusconf. Syllania. lib. 29. P. tit. 5.

g an putauerit se contrectare non inuito domino, aut contra eo in scio; an qui contrectat fuerit mentis compos, an non, vt in c. iudices. 3. q. 9.

h distinctio sexus etiam pœnas mutat, c. indignatur. 3. 2. q. 6.

i num in dignitate vel non. l. Pedius, de incendio, ruina, & nauis. P. leg. 1. §. 1. de effract. l. aut facta, de pœnis, P. num miles, aut paganus fur. l. fin. de furib. balneariis, lib. 47. tit. 17.

k num ex loco sacro furtum fiat, vel ex alicuius custodia, l. sacrilegius, ad leg. Iuliam. peculat. P. & sic distinguitur furtum a sacrilegio, in d. l. aut facta, de pœn. P.

l num noctu, vel interdum furtum fiat, l. si pignore, l. 5. §. furem, de furt. P. l. 1. & 2. C. de furib. balnear. P. an tempore famis & pro quibus rebus, cap. 2. de furt. & sic de similib.

m quādo enim interdum parciatur alicui pro primo delicto, si reciderit in crimen, grauius puniatur. l. capitalium, §. solet, de pœn. P. l. si cui, §. repetitum, de accusatio. P. l. 3. C. de episcopa. audien. c. qui recedit, 1. 4. & can. 1. de poeniten. distin. 4. videtur enim esse incorrigibilis, qui sepius crimen admittit. ex d. l. 3. de episcop. audien. c. at. si clerici, de iudic. & vix parciatur relapso haeretico, ca. vt commissi, de haeretico in Sext. obseruanda itaq, erunt consuetudines, quae primum furtum leuius, alia grauius puniunt.

CAP. VI.

De quibusdam quibus subtractio furtum non facit.

Q Vi re communi vtuntur, non censentur furtum sociis facere in sua parte, tamen in parte socii fieri potest. b Neque vxor marito, vel maritus vxori constante matrimonio amouens, furtum facit, vt a-

gatur ideo actione famosa, tamen actione rerum amotarum agi poterit. c Diximus & supra, filium patri, seruum domino, furtum non facere proprie, quod ad actionem pertinet. d

SCHOLIA.

a Quia re sua vti videtur. l. merito. pro socio. P. & quod commune pro indiuiso est, meum est, l. 2. de seruit. cum similit.

B b l. rei communis, 45. de furt. P. l. si socius, 46. pro soc.

c l. 2. rerum amota. lib. 5. C. titu. 25. l. 1. 2. l. rerum amotarum, 25. & ibi ratio. eod. tit. lib. 25. P. titu. 2. Si autem haec subtractio fiat solutio matrimonio, potest agi actione furti, l. 3. eod. tit. P.

d supra cap. 4.

CAP. VII.

De pœnis furum civilibus.

F Vrti pœna interdū est pecuniaria cum exactione a dupli & quadrupli, quæ pertinet tantum ad eius pœnæ persecutionem. b Nam aliunde ipsius rei persecutionem dominus nanciscitur, c quam aut vindicando, d aut condicendo, e potest auferre: sed rei vindicatio quidem aduersus possessorem est, siue fur possidet, siue alius quilibet, condictio autem, aduersus furem ipsum hæredemve eius, licet rem non possideat, competit. f Habet & actionem ad exhibendum, g verum non dimittitur peccatum furti, nisi restituatur ablatum.

h Quo sponte restituto, is qui restituit, si non est aliunde nota aliqua vel infamia respersus, & si alioquin sit idoneus, ad sacros ordines promoueri potest, i qui cum fure paritur etiam reus furti est; k reus quoque ille furti, qui furti conscius, quærente possessore illud nō indicat, l excepto presbytero, cui fur confessus est, qui non cogitur reuelare, m nec debet, nec potest impune. n Raptores quos leges seculi interficiunt, ecclesia misericordia præuente, sub infamiae nota ad poenitentiam recipit. o

Eccc 2

SCHOLIA.

a c. fraternitatis, 12. q. 2. c. in archiepiscopa-
tu, 4. de raptor. l. quicumque, de seruis fu-
gitiuis, §. sunt autem, de noxalib. actio. a-
pud Iustinia. & conuersa fuit poena legis
12. tabularum, qua fures manifestos libe-
ros verberari iubebat; & adduci ei cui
furtum fecissent, ut ait Gellius lib. 11. ca.
8. in poena quadrupli, de qua mox, quem-
admodum ut ibidem Gellius ait, lex dia-
conus que furem cuiuscumq; furti ultimo
supplicio affici mādabat, a Solone fuit cor-
recta, & poena supplicii fuit conuersa in
poenam dupli; quanquam & illud ius va-
riasse apud Gracos cōstet, ut & pratorium
quod apud Romanos quadruplum intro-
duxit. Nam apud Gracos, ut scribit E-
schines contra Timarchum, lex quedam
inuenitur distinctionem adhibens; in vni-
(inquit) κλοῦσαι τῶν κλεπτῶν, τὰς ὁμοῶς ὄν-
τας ἡνείκεν ἐπιπέδῳ, τὰς δὲ ἀρτυροφῶν, κρινῶν.
id est, leges volunt fures quidem confessos,
morte multari; de negantibus autem iu-
diciū fieri. Sicut & tempore Vlpiani le-
gitur apud Romanos & ciuilitur, & cri-
minaliter extra ordinare actum. l. fin. de
furt. P. l. si de priuatis delictis, l. 47. P. 11. 1.

b Qua sequuntur, ex Iustiano sumta, in
§. fin. de oblig. quæ ex delicto nascuntur,
omnes poenales actiones cōceptæ sunt,
vel in simplum reperendum eius, quod
debetur; vt ex stipulatione, ex emto, ex
vendito, &c. vel in duplum, triplum aut
quadruplum; in duplum, vt in actione
furti non manifesti, & aliis. In §. poena,
de oblig. quæ ex delict. nascunt. §. in duplū,
de actio. & in l. 12. tabu. apud Gellium, lib.
11. c. 18. de tripli poena in aliis quæ furto,
in §. tripli, de actio. Quadrupli poena pro
furto manifesto & pro aliis, in d. §. poena,
de obliga. quæ ex del. nascunt. facit ca. 19. E
D. Luca: si aliquem defraudauit, reddo
quadruplum. Et Exod. c. 22. si quis fu-
ratus fuerit ouem vel bouem, quinque
boues pro vno (ibi quintuplum) & qua-
tuor oues pro vna restituet; si non ha-

A beat, quod pro furto reddat, ipse ve-
nundabitur. In furto porro, ita duplū aut
quadruplum pro poena est extra rem, id
est, præter rem; in quo hæc actio poenalis
furti differt ab aliis dupli & quadrupli,
qua datur pro aliis reb. ad poenam; in qui-
bus & ipsa rei persecutio conuenitur, ut in
duplo, quod publicanus soluit ob rem præ-
teritu vectigalis male acceptā, que in du-
plo computatur. l. hoc edicto, §. si. de publi-
ca. & vecti. P. ut ibi solum simplum poena
sit; quemadmodū etiā in tutore interuen-
tente rem pupilli. l. in tutela, in si. de tutelis,
& ratio. distrah. P. Idem & in eo quadru-
plo, quo violentus raptor multatur. Qua-
re qui consecutus erit rem furtiuam, ad-
huc poenam dupli vel quadrupli, pro mo-
do furti, petit. l. qui vas, 48. de furt. P. quia
inquit ibi Vlpia. in actionem poenale nō
venit ipsa res. Caterū in furti actione id
q. interest, nō quadruplabitur, aut dupla-
bitur, sed rei verū pretiū. l. in furti actione,
50. de furt. P. tanti vero aestimabitur res,
quanti emtorem poterit inuenire, l. si quis
emtore, 51. §. si. de furt. P. Considerandum
tamen, quod si furem quis deduxerit ad
presertim vigillum vel præsidem prouin-
cia, vt elegisse viam censeatur, per quam
criminales questionem videatur ample-
xus & persecutus, & in discrimen poena
maioris adduxisse furem; ideo tunc simplū
& re furtiua contentus esse debet, vel quali
sententia iudicis. l. inter dum fur. 56. §. qui
furem, de furt. P.

c Post solutam dupli aut quadrupli poenam,
salua est vindicatio & conductio rei furti-
ua; qua pertinet ad rei recuperationem; vt
contra, vindicari re, remanet adhuc furti
actio ad poena persecutionem, l. si pignore
creditor utatur. 54. §. furti, de furt. P. Et
quamuis res perempta fuerit, furti remanet
actio aduersus furem. l. inter omnes constat,
46. de furt. P. Remanet & re extincta
condictio furtiua, & res tanquam existans
condicti a fure potest, l. inter omnes, & l.
fin. de condictio furtiua, P. furti actio poe-
nalis

- nam petit legitimā; conditio, rem ipsam: A
 ideo alia aliam non consumit aut tollit. l.
 si pro fure. 7. de conditio furtiva. l. ancil-
 la. C. de furt. l. fin. C. de noxal. actio. ita ex-
 trinsicus dominus dicitur habere actionē
 pro re, id est, non habita ratione furti, sed
 qui rem suam petat.
- d §. sic itaque discretis, de actio. dictum est
 odio furum plures actiones in eos dari, &
 in rem actionem, & in §. ex maleficiis, eod.
 tit. de actio. Datur rei vindicatio domino B
 adversus quemcumque possessorem rei fur-
 tiva. l. ancilla subtrahē. 12. C. de furt. et-
 iam non restituit pretio possessori, qui dicit
 eam se emisit. l. 3. §. l. si mancipium, C. de
 rei vendica. Datur autem ei, qui iure gen-
 tium vel civili dominium rei acquisivit;
 l. leg. in rem 23. de rei vindicat. lib. 6.
 P. tit. 1.
- e Conditio etiam competit, d. §. si de obliga.
 qua ex delicto nascunt. Conditioem voca- C
 mus actionē in personam, per quam actor
 intendit rem suam sibi dari oportere, §. ap-
 pellamus, de actio. id est, rem suam fieri;
 vide §. omnium autē actionum, de actio.
 l. actionem. eod. tit. P. Et eo modo proprie
 nemo rem suam condicere potest, id est,
 non potest petere suam rem sibi dari vel
 que sua est suam fieri, quod enim semel
 iam nostrum est, amplius nostrum fieri
 non potest §. sic itaque discretis, de actio. D
 excepta causa furti, ut ibidem dicitur,
 & in odium furum. Datur autem condi-
 tio furtiva soli domino & heredi eius, ad-
 versus furem, & eius heredem, l. 1. de con-
 ditio. furtiva. lib. 3. P. tit. 1. l. ex furti-
 va. §. l. proinde, 6. l. penult. eodem tit. P.
 Transit & actio furtiva contra heredem
 furis, l. si pro fure, 7. §. fin. eodem tit. de
 conditio furti. Et ita perinde, ut fur ea
 teneatur eius heres; siue is sit fur manife- E
 stus, siue non manifestus. l. siue manifestus,
 eo. de conditio. furtiva. P. Atque in re
 furtiva conditio ipsorum corporum com-
 petit, si existant: et si desierint esse, si quidem
 obtulerit fur, nulla erit conditio, si non ob-
 tulerit, durat conditio estimationis eius,
 & habetur ratio temporis, quo res unquam
 pluris fuit, maxime: quia fur deteriore
 rem dando, non liberatur, quia semper fur
 moram facere videtur, ut omnia expla-
 nantur, in l. in re furtiva, de conditio fur-
 ti. P. l. si. C. eod. tit. lib. 4. tit. 8. Et mora illa
 dicta in rem non in personam. l. si. eo. tit. §.
 l. si. de conditio. ob turpem causam. lib. 4.
 C. tit. 7. Veniunt & fructus in conditioe
 furtiva restituendi, d. l. in re furtiva, 8. §.
 si. Estimatio quoque rei, non ex praterita
 emtione, sed ex presenti constituitur, l. non
 intelligitur, 26. §. dimi fratres, de iure fisci.
 P. iunge, l. in furti, 50. de furt. P. Notandū
 autē hic, quod si conditioe furtiva actum
 & iudicatum fuerit, ex eo non fieri infamem
 furem, ut ait Felinus in c. qualiter,
 in 2. §. ad corrigendos, de accusatio. Ioan-
 nes Bernardus Diaz, in practica cano-
 num, c. 84.
- f dicto §. fina. de obligatio. qua ex delicto
 nascunt.
- g Actio ordinaria est ad exhibendum, pro-
 pter petitiones in rem inducta, quia actor,
 qui furto subtraham rem asserit, apud a-
 liud quam furem existimans existere, pe-
 tit sibi exhiberi descripta prius re ut dubi-
 tationi nullus relinquatur locus, l. 1. §. 3.
 ad exhiben. lib. 10. P. tit. 4. Exhibere ni-
 hil aliud est, quam facere in publico pote-
 statem, ut ei, qui agit exprimendi sit co-
 pia, l. 6. ad exhib. P. Item exhibere est pre-
 sentiam corporis facere, l. plus est in resti-
 tutione, 22. §. l. apud Labeonem, 246. de
 verbor. signific.
- h in ca. 1. si res aliena, 14. q. 6. c. si virgo, 14.
 q. 1. nempe si res possit restitui; aliter pro eo,
 qui non potest restituere intercedendum
 est, & pro penitente, aliter pena corpora-
 li succurrendum, dicto can. si res aliena,
 sicut de pauperibus usurariis dicitur, in c.
 cum tu manifestos, 5. de usur.
- i in c. fin. de furi. infamia autem videtur ex
 crimine affectus; si iamen furti condemnatus
 fuerit, ut postea dicitur, in criminali-

bus pœnis; quanquam ex ipso etiam furto sine condemnatione, bona opinio censetur grauata ex infamia facti, apud bonos & graves, etsi infamia iuris non notetur. ut in l. 2. de obsequiis a liber. vel libertis parentibus & patrono praestand. P. Possetque ob hanc infamiam si nota esset, quis a promotione ordinum repelli. c. tantis Daniel, 83. dist. & can. laici, 33. distinct.

K ca. qui cum fure, 4. de furt. socius in furto occultando vel diuidendo, furti tenetur. **B** §. si vero ope, de obliga. qua ex delicto nascunt. & qui simul rem auferunt furatam criminis reus sunt, l. sed etsi quis surripuit, §. si duo, de furt. P. Receptatores, peiores sunt furibus, sine quibus fures & furta diu latere non possunt; & perinde puniuntur ac ipsi latrones, l. 1. de rectori. P. lib. 47. tit. 16. l. congruit, 13. de officio presid. l. 2. de his, qui latro. vel aliorum criminum reos occultarunt. C.

I in dist. c. qui cum fure, de furt. Pœna furti non manifesti constituitur receptoribus, apud quos furtum inuentum est conceptum, etsi non sint participes furti: sed etsi celauerint, eadem pœna qua fures puniuntur non manifesti qui furtum fecerint; eoque pertinet antiqua actiones pro diti furti concepti, oblatis, prohibiti, non exhibiti, de quibus in §. conceptum furtum, de obliga. qua ex delicto nasc. apud Iustitia. fiebatque olim inquisitio furti in praediis & domibus alienis cum solemnitate, l. 1. §. hoc autem, & l. 3. de seruis fugit. lib. 11. P. tit. 4. l. requirendi, C. de seruis fugitiuis. Erat autem solemnitas, & forma inquirendi furtum in aedibus alienis, ex Platonis lege, 12. lib. de legib. ut qui inquirere volebat rem suam furto subtractam in domo aliena, prius iuraret, sperare se inuenturum ibi, quod quæreret deinde, quod eodum seu interula indutus & praeinctus intraret, cui praeberentur suspensibilia domus signata, & non signata indaganda. Quod si quis volentem scrutari non permisisset, licitum erat repulso, petito rei pretio accu-

sare repellentem; qui si damnabatur, in dupl. condemnabatur. Romani quoque furtum conceptum lance & licio dicebatur. Quia, ut ait Festus, qui furium ibat quætere in domo aliena, licio euictus intrabat lancemq. ante oculos tenebat propter matrum familiae aut virginum praesentiam. Et Gellius lib. 11. ca. 18. sic ait: ea quoque furta, quæ per lancem & liciu concepta essent, perinde ac si manifesta fuissent, vindicasse antiquos. Sublata tamen fuit illa inquisitio postea, quæ erat priuatis concessa, ut ait Iustitia in d. §. conceptum furtum, de obligat. qua ex delicto nascunt, nec licet hodie ingredi domum alienam, inuito domino impune, & sine iniuria domini, ut diximus in superiori titulo iniuriarum. Maxime dum quis vult ingredi furti quærendi causa; nam ex eo inuarius suspicio furti domino domus & societatis criminis, ut notant. ad dictum §. conceptum Joannes Faber, Angelus, Arcturius, & Gloss. ad l. 1. §. hoc. item, ad verba in prædia, ibi Bartolus, Bald. & Angelus, de seruis fugitiuis, P. domus cuique intissimum debet esse refugium, l. plerique, de iniuriis vocan. P. Et intiret nostra, ne per eundem inquisitiones secreta domus nostra, vel vilitas patrimonii nostri, pandantur; neve diuitie inuidia exponantur, l. 2. quando & quibus quarta pars debeatur, lib. 10. C. tit. 34. l. 2. C. de alimentis pupillo præsta. Nisi forsitan ex magna suspitione, Index statuat huiusmodi inquisitionem fieri per apparitorem. Quod si appareat postea rem detineri requisitam a consocio furti, is pœnas non euitabit tanquam receptor & fur, ut in l. alieni seruum, 6. de furt. C. Est & Platonis lex 12. de legib. *ἴαν τις κλεμμάδιον ἀποδέχεται, τὴν αὐτῶν οὐχί τινος δικλῶτος κλεψιδίου.* Et Phocylides, ἀμφίτριτοι κλέπτες & ὁ δὲ κλεψιδίου. Propter hanc suspitionem furti participati, si penes quos res furtiua inuenitur, eam restituere domino petenti tenetur, etiam non restituito pretio si emerit, l. in ciuilem rem, 2. §.

2. & l. civile est, 5. C. de furtis, l. si mancipium, 23. l. 3. & 2. de rei vendic. C. lib. 3. tit. 3. 2. ut neque res furtiva possit vsucapi, propter coherens vitium, quod non eluitur donec iterum rei possessio ad dominum redierit prius. l. si abducta, 10. l. ancilla, 12. C. de furtis ex lege Atinia, l. sequitur, §. quod autē lex; de vsuca. l. 43. P. tit. 1. reuerfa autē dicitur, quando in potestatem domini scientis ita redit, ut auelli non possit. d. l. sequitur, §. tunc in potestate, de vsu. cap. l. si partem, C. pro emtor. videnda quae diximus de his plenius. lib. 40. syntag. cap. 1. num. 7.

m. c. dilectus filius, 13. de excess. pralator. imo secundum leges civiles nemo debet compelli ad furem iudicandum, si non participet in furto, leg. solet, de praescript. verbis, P. leg. idem, §. si tibi, de conditio. ob turpem caus. P.

n. o. m. reuelans sibi factam confessionem, cogebatur per mundum peregrinari, ca. sacerdos, de poeniten. dist. 6. hodie deponitur, & in monasterium detraditur, c. omnia utriusq. sexus, de poeniten. & remissio. Quia neque sacerdos confessi scit tantquam homo, sed inquam Deus. ca. si sacerdos, de officio ordina. Dehinc nec quis debet reuelare, quae scit sub sigillo secreti, ut sub sigillo confessionis, & id est de iure diuino, vide Sotum lib. 4. sententia. dist. 18. q. 4. artic. 5. & 6.

o. c. sanguineorum, 4. §. si. 2. q. 4.

CAPVT VIII.

De poena extraordinaria seu criminali furum laicorum & clericorum.

Furtum etiam iure canonico connumeratur inter maiora & grauiora crimina, quae clericus aut laicus committere possunt. a. Quare, si fures & latrones in furando vel depradando occidantur, vitium est non esse pro eis orandum, b. variae autem poenae ponuntur contra fures, c. per iura ciuilia, canonica & municipalia; quae non possunt paucis verbis tradi, sed ple-

nius sunt ex cuiusque iuris singulari obseruatiā colligendae & seruandae, habita ratione concurrentium circumstantiarum, ex quibus interdum ad vltimum supplicium irrogandum furibus peruenitur. d. Clericus etiam pro furto capi, incarcerari, quaestione subiecti, & vinculis alligari potest; donec furtum restituerit, e. pro furto interdum membrorum truncatio. f. At presbyter qui in furto deprehensus fuerit, deponi debet, non tamen communione priuari. g. Clerici item in latrocinii vel in aliis grauioribus sceleribus deprehensi, a suis ordinibus degradari, detrudi debent in arcta monasteria ad agendam poenitentiam. h. Erit & furti damnatus clericus quoque infamis, i. quia & condemnatio furti infamiam irrogat, k. qui furatus fuerit hominem liberum, & vendiderit, conuictus mori debet. l.

Clericus si furtum fecerit ut dicitur capitale, nempe si quadrupedem furetur, vel domum fregerit vel quamlibet rem maioris pretii fuerit furatus, septem annorum poenitentia affici debet. Et si de minoribus semel aut bis furtum fecerit, reddere debet, & vno anno in pane & aqua poenitere; Et si reddere non possit, tribus annis. m. Qui propter necessitatem famis aut nuditatis furatus fuerit cibaria aut vestem, vel pecus, poeniteat hebdomadas tres, & si reddiderit non cogitur ieiunare. n. verum canones, presbyterum velum vel syndonem ab ecclesia subtrahentem, poena Iudae, qui se laqueo suspendit, dignum putant. o. At Anathematizat, donec de damno satis facientes absoluatur. p. Raptores qui vagantes rapinas, & depredationes peragunt, possunt etiam a praelatis locorum excommunicari, nec debent eos a parochia vel dioecesi sua permittere exire, donec satisfecerint. q. quod si noluerint emendare, vel poenitere, non sint ecclesiastica sepultura morientes sepeliendi, r. Possunt & flagellis castigari, & vltimo supplicio, sed ab aliis iudicibus quam ecclesiasti-

cis damnari. & Abigeatus quoque furtum, A interdum gladio punitur. & Castigantur & vsurarum rapinæ seuerè a iure, & si clericus illis detestandis vsurarum lucris insistat, ecclesiastici officii periculum pati debet, & aliisque pœnis, cum hi, tum laici, ex concilio Lateranensi manifestis vsurariis constitutis, plecti; & de quibus antea diximus. 7 Sed & qui rerum possessionem penes flicum existentem, vel penes alios inuaserit uolenter; si sit dominus, eam ei, B cui abstulit restituat, & dominium amittat; si alienam inuaserit, eandem restituat, & æqualè eius æstimationem. 2 Coercet & ecclesiastica iurisdicção uolentos clericos. aa

S C H O L I A.

- a in c. cum non ab homine, de iudic. c. 1. 81. dist. iure civili inter priuata iudicia ponitur iudicium furti; ueruntamen pro quo possit fieri etiam criminalis persecutio, l. si. C. de furt. P. l. si. de priuatis delict. P. quia ex genere pœna arguitur maioritas delicti, c. non adferamus, 24. q. 1. glossa 2. in c. proposito, 27. q. 1. Decius ad ca. 1. & si clerici num. 60. de iudic.
- b c. 2. de furtis, quia in mortali peccato presumuntur mortui; quare nec pro illis, quæ admodum nec pro immortalibus alio peccato pro certo mortuis, oratur, ca. placuit, 23. question. 5. can. pro dilectione, 95. de poenitent. distin. 2. Impune autem isti fures occiduntur, si aliter prehendi non possunt, & si innuadant occidentem, si se telo defendant ex lege 12. tabularum. l. 4. ad leg. Aquil. P. l. furem nocturnum, 9. ad l. Corn. de sicar. Macrobius lib. 1. Saturnalio. c. 6. Gellius lib. 11. c. 18. & aliorum legibus apud Platonem lib. 9. de legibus. Et in Exod. c. 22. si perfodiens fur inuentus & percussus mortuus fuerit, non est occidendi homicidium imputandum, nisi Sol fuerit ortus super eum; quod & refertur in c. si perfodiens, 3. de homicid.
- c De quibus nos agimus abunde lib. 37. synagmat. c. 1. & sequentibus per distinctionem

- nes rerum, personarum, & locorum. Refert & Alexander ab Alexandro lib. 6. genial. dierum, ca. 10. quibus legibus animaduersum criminaliter in fures fuerit.
- d Cauetur iure civili nouo, ne pro simplici furto cuiuslibet membrum abscindatur, aut mortis supplicium irrogetur, sed imponatur castigatio, authen. sed nouo iure, de seruis fugitiuis, C. nouella 134. ut nulli iudicum liceat habere loci seruatores, §. §. si. si occulte & sine armis furetur. Nam si cum armis, & vi adhibita fecerit, relinquitur puniendus ex publicis legibus, ueruntamen certis in casibus etiam pro furto impositum inueniemus supplicium uoluntarium, ut in §. si quis 5. solidos, de pace tenenda in vsib. feudorum, propter pacis uoluntationem; & legitimus in l. cum seruum tuus, 15. de conductio. causa data P. seruum pro furto a prefecto uigilum suspensum. Sunt & alii casus, in quibus pro furto mors imponitur furi, relati apud Bartholomeum Chassanensem, item & casus, in quibus a morte excusatur, in titulo, des iustices, ad §. 5. ad uerba, s' il n'a grace, in consuet. Burgundia.
- e in c. 1. de deposito, lib. 3. tit. 16.
- f can. si quis fortitudinem, 2. q. 3. d. authen. sed nouo iure, de seruis fugitiuis, & l. si fugitiuus. C. cod.
- D g can. presbyter, 81. distinct. in c. Apostolorum, 25. si modo captus & conuictus per sententiam uel confessionem fuerit, ut ait gloss. in d. c. presbyter, & c. non ab homine, de iudicis.
- h c. tua discretionis. 6. de pœnis, cuius tamen capitis degradationem intelligunt esse uerbalem, non realem seu actuale, Ioannes Andreas & Panormit. ad c. si clerici, de iudic. Itè intelligunt de atrocibus publicis, quando inter famulos lairones inueniuntur; quo tamen casu essent actualiter degradandi, & curia seculari puniendi tradendi; si quidem mors illis imponitur in l. capitalium, §. famulos, de pœn. P.
- E i Clericus condemnatus de furto, infamis est,

- est, ut laicus etiam damnatus in foro seculari, qui est infamis secundum leges civiles, efficitur ex iisdem causis infamis secundum canones, nisi expresse diuerse inueniatur statutum, c. infames, 6. qua. 1. ca. Euphemium, 7. §. hinc colligitur, 2. qua. 3. ubi & infames fures declarantur, & in c. constituimus, 3. q. 5. notat tamen Felinus. in c. qualiter, in 2. §. ad corrigendos, de accus. quod clericus (idem puto de laico) reperiretur tantum condemnatus ad restitutionem rei subtrahit, non ideo fieret ex hoc condemnatus infamis, quia potest intelligi non damnatum fuisse actione furtiua, qua non infamat.
- k** Infamis est, furti sine manifesti, sine non manifesti, aut vi bonorum raptorum sur nomine dāatus, aut paltus, nisi iussu praetoris transegerit, l. 1. & l. adhibita, 3. §. fin. & l. furti, 5. de his qui nota. infam. Pand. cap. infames, 6. qua. 1. ca. constituimus, 3. qua. 5.
- l** cap. de furtis, Exod. 21. vers. 7. Et hoc est crimen plagii, de quo diximus, l. 36. syntagm. c. 31. Hocq; capitale crimen ementi vel vendenti scienter hominem liberum, l. 1. ad l. Fabiam de plagiariis. Plagii autem accusatio, continet crimē publicum, l. plagii criminis, 13. ad leg. Fabiam, de plagia. §. est & inter publica, de publicis iudic. apud Iustinia. ubi & ponitur poena capitis, metalli, que etiam contra furantes seruos statuitur. in leg. quoniam seruos, 7. ad leg. Fab. de plag. C. Sicque Denter. c. 24. vers. 7. si deprehensus fuerit homo sollicitans fratrem suū de filiis Israel, & vendito eo acceperit pretium, interficitur.
- m** c. 17. si quis clericus, 17. q. 4.
- n** c. 3. de furtis, necessitas facit quodammodo de illicito licitum, cap. quod non est licitum, de reg. iur. apud Gregorium, ca. 2. de obseruatio. ieiunio. c. quāto, de consuetud. ca. sicut, de consecrat. distin. 5. Sicut & in causa famis lege Romana pater poterat alienare filium, l. 2. de patribus, qui filios distrax. C. Alimentorū causa impatiens
- A** mora est & dilationis dum latrat stomachus pauperis. l. 2. de feriis. P.
- o** ca. 15. si forte, 17. q. 4. ex epistola 2. D. clementis, 2. ad Iacobum fratrem domini. In re civili poena sacrilegii varia ex qualitate personarum, & temporum, etatis, & sexus. Aliquando enim fuerunt ob id quidam ad bestias damnati, nonnulli vini exusti, aliqui furca suspēsi, alii aliter puniti. l. 3. l. sacrilegii, 6. & l. sacrilegi, 9. ad leg. Iuliam peculat. lib. 48. P. tit. 13. Nos plura de poena veri & non veri sacrilegii diximus, lib. 33. syntagmat. iuris, cap. 14. & 15. & seq.
- p** ca. omnes, 5. ca. miror, 8. & c. 10. Frater & Coepiscopo, 17. q. 4. c. conquesti, 22. de senten. excommun.
- q** c. 1. de rpto. lib. 5. tit. 17. quia etiam si laici sint vel alterius diocesis clerici, ratione tamen peccati vel delicti, facti sunt eius iurisdictionis loci ubi delinquunt, & ibi conueniri possunt. c. 1. 3. q. 6. ca. placuit, in 2. 6. q. 3. c. placuit, c. si de foro compet. anthent. qua in prouincia, ubi de crimin. ag. oporteat. C. spoliantes negotiatores, aut nauigantes, excommunicari etiam debent, in c. 3. de raptor. c. 2. de treuga & pace. ca. si quis romipetas, 24. qu. 2. & a iudicibus secularibus alia poena affici, ut latrones, l. capitalium, §. famosos, de poen. cum siml. ibi notatis, & alibi a nobis citatis.
- r** ut docetur in capit. 2. de raptor. ubi explicatur.
- s** ca. in archiepiscopatu, eod. tit. de raptor. l. capitalium, 28. §. famosos, §. grassatores, de poenis. Pand. l. per omnes. C. de defensorib. ciuita. l. prouinciarum, C. de feriis.
- t** quando autem cum gladio, & quando sine eo, tractatur in l. 1. de abigeis, lib. 47. P. tit. 14. vide & qua explicauimus, de abigeatu, lib. 37. syntagmat. iur. c. 5.
- v** c. 1. de vsur.
- x** c. quia in omnibus, eod. tit.
- y** supra, lib. 3. tit. 5.
- z** l. si quis in tantam, 7. C. unde vi. libr. 8. C. tit. 4. qua lex etiam in clericis locum ha-

bet, ut arbitratur glossa, ad ca. 1. de dolo, & A
contuma. & ibi Panorm.

- aa Si nouerint eccles. c. 2. de privilegiis, cap.
non minus, cap. aduersus, de immunitate
ecclesiarum, cap. cum sit generale, de foro
competent.

DE CRIMINE FALSI.

a TITVLVS XI.

- a De hoc tractatur, lib. 5. decretalium, titul. 20. de
crimine falsi in extrauag. Ioan. 22. de crimine
falsi tit. 10. v. in memoriam, 19. dist. can. si episco-
pus, 50. distinct. & alibi in decreto Gratiani. &
in P. ad leg. Corneliam, de falsis, libr. 48 tit. 9. &
lib. 9. C. tit. 22. tit. si mentor falsum modum du-
xerit, lib. 11. P. tit. 6. tit. si tutor uel curator, falsis
allegationibus excusatus sit, libr. 5. C. titul. 63. de
falsa causa adiecta legato, uel fideicommissio, lib.
6. C. tit. 44. & si ex falsis instrumentis uel testi-
monis iudicatum erit, libr. 7. C. titul. 57. de falsa
moneta, libr. 9. C. tit. 24. in nouella Imperatoris
Leonis, 76. de pena falsum dicentium testimo-
nium sacerdotum, & nouella 77. de falsariorum
pena, lib. 60. Ecloga Basilicorum, tit. 43. 42. 44.
& in nostro syntag. iuris, lib. 36. c. 1. & seqq.

CAPVT I.

Quid falsum.

Nihil aliud est falsum & falsitas, a quam
veritatis immutatio, b quæ quando
cum dolo fit, crimen habet.

SCHOLIA.

- a Falsum dicitur inane mendax, sine uero, D
suppositum, §. 1. nouell. 7. de instrumento,
cautela & fide, neque falsum in totum vi-
detur, quod ueritatis primordio ordina-
tur. l. cum filius, 76. §. haeres meus, de le-
gat. 2.
b neque sine dolo malo quispiã uidetur fal-
sum committere, l. impuberem, 22. ad le-
gem Corneliam, de falsis. l. nec exemplum,
20. C. eod. tit. Et excusatur errore facti, l. E
pen. C. eo. tit. Ducitur enim nomen falsi a
uero fallo, quod idem est, quod decipio
maxime quando deceptio procedit ex di-
cto, cum unum dicimus & aliud contra-
rium agimus falloque a fando secundum
Varronem, cum enim re decipiunt impro-

prie falli dicimur, uerum & pro utroque
modo nomen usurpatur.

CAPVT II.

- 1 Quotuplex & in quibus falsum, in uerbo.
- 2 Scripto.
- 3 Re.

Falsum ratione eius de quo, † & in quo
fit, distinguetur, quod aut est in uerbo,
aut in scripto, aut in re, falsitas uerbi, pro-
prie falsum punibile, & mendacium cum
animo decipiendi, ut dicimus in falsiste-
stibus. a

In scriptura falsum committitur, † cum
rasis literis aliud in locum eius, quod ante
scriptum erat, scribatur, b si chiographum
alienum quis imitetur, c uel si alius modis
scripturæ formam uel stylum immutet, d si
mutetur quod scriptum est in fraudem al-
terius, e si absentium tãquam presentium
nomina scribantur. f Præsumitur & fal-
sum rescriptum summi pontificis, propter
eius falsam grammaticam g

In re committitur falsum ueluti in mo-
neta, si numos quis radat, tingat, aut quip-
piam prohibitum eis misceat, uel legiti-
mo pondere defraudet, h si is qui privile-
gium nõ habet, suo uel alieno nomine fa-
bricet, uel ueros imitetur, i si falsum no-
men quis in alterius præiudiciũ usurpet, k
uel statum aut conditionem quam non ha-
bet. l Si supponatur partus, m si quis sigil-
lum nomine capituli furtiue surripuit. n
Dicimus & plura alia non proprie falsum
quidem habere, sed ad falsi pœnam acce-
dere, o ut aperire sigillatas literas alterius,
& potissimum rescripta ob signata princi-
pum, pitem de manu alia, quam bullatoris
uel Papæ, bullas accipere, q ut & si quis
nomine alterius sine eius mandato, maxi-
me in præiudiciũ eius rescriptum a sum-
mo pontifice impetrauerit, falsi pœnam
incurrit. r

SCHOLIA.

- a Non aliter, ca. beatus, 22. q. 2. & ibi men-
daciũ